

forbehold, hvor det ved separationen var aftalt eller bestemt, at spørgsmålet om ægtefællebidragspligt skulle kunne tages op igen ved den senere skilsmisse. Endelig blev der i fire sager nedlagt påstand i medfør af myndighedslovens § 17 om overførelse af forældremyndigheden og i en sag i medfør af ægteskabslovens § 53, stk. 1, om ændring af afgørelsen om bidragspligt. I det supplerende materiale var der forholdsvis flere bidragsforbehold og ændringspåstande.

F. Fri proces

Det var ikke muligt at konstatere, hvor mange af retssagerne der forud havde være realitetsbehandlet i statsamtet, herunder i form af en egentlig vilkårsforhandling.

Fra Frederiksborg Statsamt er det oplyst, at amtet i 1986 meddelte 178 bevillinger til fri proces i ægteskabssager, herunder i selvstændige sager om forældremyndighed og om ændring af vilkår, hvilket må sættes i relation til de 285 retssager i amtets byretter samme år. 27 fri proces-ansøgninger blev afslået, fordi de økonomiske betingelser ikke var opfyldt, medens 8 afslag skyldtes realiteten.

III. Børn

Undersøgelsen af separationerne og skilsmisserne i Frederiksborg Amt i 1986 omfattede 1.044 separationer og 376 umiddelbare skilsmisser, hvoraf de 1.249 blev meddelt ved bevilling og 171 afgjort ved dom. Oplysninger om fællesbørnene indgik i materialet.

A. Sager med børn

Der var børn i 685 af de 1.044 separationssager eller i to tredjedele og i 188 af de 376 sager om umiddelbar skilsmisse eller i halvdelen. Af de 873 sager med børn blev de 773 afsluttet med bevilling, medens 100 gik til retten. Det viste sig imidlertid, at der kun i en fjerdedel af retssagerne, eller i 25, var tvist om forældremyndigheden ved optagelsen til dom, idet der enten var enighed eller tvist om andre spørgsmål. På tidspunktet for sagens afslutning var der således kun tvist om børnene i ca. 3 pct. af sagerne.

B. Antal børn i sagerne

Det blev også undersøgt, hvor mange børn der var i sagerne. I 445 af de 848 enighedssager var der ét barn, medens der i 341 familier var to

børn, i 53 var der tre børn, og i 9 var der fire børn eller flere. Af de 25 tvistsager drejede 13 sig om ét barn, 8 sager om to søskende og 1 sag om tre børn. I yderligere 2 sager var der tvist om ét af to børn og i 1 sag om to af tre børn.

Bevillingssagerne omfattede 1.199 børn og de 75 retssager med enighed om forældremyndighedsspørgsmålet 131 børn. Tvisterne vedrørte 36 børn ud af det samlede børnetal på 1.366 eller ca. 2½ pct.

IV. Bidrag

Frederiksborg Amt bidrager også med en række oplysninger om ægtefællebidragene. Igen er det de 1.420 separationer og umiddelbare skilsmisser, der navnlig har interesse. For så vidt angår dommene, er der ikke foretaget opdeling efter sagstype, idet det efter mine domslæsningserfaringer ikke viser ret meget. Derimod er der foretaget en opspaltning i separations- og skilsmisseaftaler. Fra de 1.420 sager er fratrukket 32 utroskabsdomme, hvor der blev henvist til separationsvilkårene, hvilket er en bekræftelse på, at en række skilsmisser efter § 37 meddeles på grund af utroskab i separationstiden. I Københavns Overpræsidium drejede det sig i 1986 om knap 17 pct., jf. skilsmissebetænkningen s. 12.

A. Tvisterne

Antallet af bidragstvister var overraskende stort. Bidragsspørgsmålet indgik i 69 af de 171 domme fra Frederiksborg Amt om separation eller umiddelbar skilsmisse, eller i ca. 40 pct., medens der var en aftale om bidragene i de resterende godt 100 domme. Der var således tvist i næsten 5 pct. af de 1.420 sager om separation eller umiddelbar skilsmisse, hvilket tal må bedømmes i lyset af den begrænsede andel af disse sager, hvor bidragspligt efter nyere praksis overhovedet kommer på tale. Tallene afspejler måske den særlige usikkerhed, der i disse år er med hensyn til praksis og over for den udvikling i begrænsende retning, der er i gang. En del af enighedsretssagerne er måske oprindelig blevet anlagt ved domstolene på grund af denne usikkerhed, således at forlig først er opnået efter drøftelser med og mellem advokaterne, eventuelt efter en tilkendegivelse fra dommeren i retten.

En af tvisterne førte til en dom om tidsubegrænset mandsbidrag.